

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 2 IULIE 1974¹

Guvernul Republicii Italiene împotriva Comisiei Comunităților Europene

„Alocații familiale în sectorul textil”

Cauza 173/73

În cauza 173/73,

GUVERNUL REPUBLICII ITALIENE, reprezentat de către domnul A. Maresca, ambasador, în calitate de agent, asistat de către domnul I. M. Braguglia, „Vice avvocato dello Stato”, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul ambasadei Italiei la Luxemburg,

reclamant,

împotriva

COMISIEI COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de către consilierii săi juridici, domnii A. Marchini-Camia și M. van Ackere, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului său juridic, domnul P. Lamoureux, 4, boulevard Royal,

pârâtă,

având ca obiect o acțiune în anulare a deciziei Comisiei din 25 iulie 1973, adoptată în temeiul articolului 93 alineatul (2) primul paragraf și alineatul (3) din Tratatul CEE, cu privire la articolul 20 din Legea italiană nr. 1101 din 1 decembrie 1971 privind restructurarea, reorganizarea și reconversia industriei textile,

CURTEA,

compusă din domnii R. Lecourt, președinte, A. M. Donner (raportor) și M. Sørensen, președinți de cameră, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh și A. J. Mackenzie Stuart, judecători,

avocat general: domnul J. P. Warner

grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

¹ Limba de procedură: italiana.

1. Întrucât, prin cererea din 9 octombrie 1973, Guvernul Republicii Italiene a solicitat, în temeiul articolului 173 din Tratatul CEE, anularea deciziei Comisiei din 25 iulie 1973 cu privire la articolul 20 din Legea italiană nr. 1101 din 1 decembrie 1971 privind restructurarea, reorganizarea și reconversia industriei textile (JO din 11 septembrie 1973, L 254, p. 14);

2 acțiunea se bazează pe trei motive numite „prelabile” referitoare la forma și procedura preliminară a deciziei și trei motive numite „subsidiare” referitoare la temeinicia acesteia;

3 primele trei motive și cele trei motive subsidiare fiind conexate, este necesar ca acestea să fie analizate împreună în două grupe distincte;

Cu privire la motivele prelabile

4 Întrucât guvernul reclamant se opune în primul rând faptului că, la articolul 1, decizia atacată prevede că: „Republica Italiană elimină degrevarea temporară și parțială de contribuțiile sociale aferente alocațiilor familiale prevăzute la articolul 20 din legea nr. 1101...”, formulă care ar sugera că decizia ar trebui să producă un efect direct în ordinea juridică internă a statului membru destinat;

5 un asemenea efect ar fi incompatibil cu articolul 93 alineatul (2) din tratat conform căruia Comisia, după ce a constatat că un stat membru a încălcat normele prevăzute de articolul 92, hotărăște anularea sau modificarea ajutorului de către statul în cauză în termenul stabilit de aceasta;

6 prin al doilea motiv, reclamantul susține că decizia nu a prevăzut niciun termen de punere în aplicare și concluzionează că, în lipsa acestui element, esențial pentru legalitatea deciziei, aceasta trebuie considerată nulă;

7 prin al treilea motiv, se invocă faptul că procedura preliminară prevăzută la articolul 93 alineatul (1) nu s-ar fi desfășurat în mod legal;

8 întrucât este acceptat faptul că dispoziția articolului 20 din legea italiană nr. 1101 care face obiectul litigiului, deși constituie o inovație în raport cu situația juridică anterioară a întreprinderilor industriale și artizanale italienești din sectorul textil, nu a fost adusă la cunoștința Comisiei în prealabil, în conformitate cu articolul 93 alineatul (3);

9 considerând că, după ce a primit observațiile autorităților italiene și ale experților celorlalte state membre, dispoziția în litigiu constituie un ajutor în sensul articolelor 92 și 93, Comisia a adoptat decizia atacată;

10 întrucât, pentru a asigura o dezvoltare treptată și o funcționare a pieței comune în conformitate cu dispozițiile articolului 92, articolul 93 prevede o verificare permanentă a ajutoarelor acordate sau planificate de statele membre care presupune o cooperare constantă între aceste state și Comisie;

11 articolul 93 alineatul (2) vizează ipoteza în care, pe parcursul acestei verificări, Comisia constată că un ajutor acordat de un stat membru nu este compatibil cu dispozițiile articolului 92 și prevede ca această situație să fie rezolvată prin decizia Comisiei sub controlul Curții de Justiție;

12 ideea de cooperare din care se inspiră articolul implică faptul că, într-o asemenea situație, Comisia trebuie să acorde statului în cauză un termen pentru a se conforma deciziei adoptate;

13 cu toate acestea, în cazul prevăzut la articolul 93 alineatul (3), cel al unui ajutor proiectat considerat incompatibil cu articolul 92, impunerea unui termen ar fi inutilă deoarece măsura în cauză n-ar putea fi pusă în aplicare;

14 întrucât aceste motive tind să afirme că un nou ajutor introdus de către un stat membru prin încălcarea procedurii de la alineatul (3) ar trebui asimilat ajutoarelor acordate în mod legal și, prin urmare, nu ar putea face decât obiectul procedurii prevăzute la alineatul (2), inclusiv stabilirea obligatorie a unui termen;

15 această interpretare a articolului 93 este, cu toate acestea, inacceptabilă deoarece aceasta ar determina privarea dispozițiilor alineatului (3) de forța lor obligatorie și chiar încurajarea nerespectării acestora;

16 dimpotrivă, spiritul și cadrul general al articolului 93 implică faptul că, atunci când Comisia constată că un ajutor a fost instituit sau modificat fără a ține seama de alineatul (3), aceasta trebuie să poată decide, în special atunci când consideră că acest ajutor nu este compatibil cu piața comună în temeiul articolului 92, că statul în cauză trebuie să-l elimine sau să-l modifice, fără să fie obligată să stabilească un termen și cu riscul de a sesiza Curtea în cazul în care statul în cauză nu se conformează depunând diligențele necesare;

17 într-un asemenea caz, mijloacele de acțiune ale Comisiei nu ar putea să se limiteze la recurgera la procedura mai complexă prevăzută la articolul 169;

18 prin urmare, motivul conform căruia decizia tinde să exercite un efect direct asupra ordinii juridice interne a Republicii Italiene este neîntemeiat, deoarece decizia prevede în temeiul articolului 2 că „Republica Italiană este destinatarul prezentei decizii”, formulă din care rezultă clar că aceasta tinde să impună obligația stabilită la articolul 1 pentru statul în cauză;

19 întrucât, prin urmare, al treilea motiv referitor la neregulile de procedură n-a fost formulat în mod corespunzător pentru a putea fi reținut;

20 întrucât, prin urmare, aceste motive trebuie să fie respinse.

Cu privire la motivele subsidiare

21 Întrucât guvernul reclamant susține, în primul rând, că decizia atacată, încălcând un domeniu rezervat de tratat suveranității statelor membre – domeniul impunerilor fiscale interne – ar fi viciată pe motiv de abuz de putere;

22 în al doilea rând, acesta invocă faptul că degrevarea de contribuțiile sociale în litigiu ar trebui să fie calificată drept măsură cu caracter social care, din acest motiv, nu ar intra în sfera de aplicare a articolelor 92 și 93;

23 dat fiind faptul că sistemul de finanțare a alocațiilor familiale aflat anterior în vigoare dezavantaja sectoarele cu un procent ridicat de forță de muncă feminină, măsura în litigiu ar compensa doar un dezavantaj care ar afecta industria textilă italiană;

24 de altfel, această industrie ar fi dezavantajată în raport cu industriile textile ale celorlalte state membre deoarece contribuțiile sociale care le revin angajatorilor ar fi mult mai ridicate în Italia decât în celelalte state membre;

25 prin urmare, degrevarea parțială de contribuții sociale nu ar putea să afecteze schimburile intracomunitare sau să denatureze concurența pe piața comună;

26 întrucât articolul 92 are drept obiectiv prevenirea afectării schimburilor între state membre de avantajele acordate de autoritățile publice care, în forme diferite, denaturează sau amenință concurența favorizând anumite întreprinderi sau anumite producții;

27 astfel articolul 92 nu face distincție în funcție de cauzele sau de obiectivele intervențiilor menționate, ci le definește în funcție de efectele lor;

28 prin urmare, nici caracterul fiscal, nici scopul social eventual al măsurii în litigiu nu ar fi suficiente pentru a face inaplicabil articolul 92;

29 întrucât, cu privire la argumentul conform căruia măsura incriminată ar tinde doar către reechilibrarea contribuțiilor care revin industriei textile din sistemul general al contribuțiilor de asigurări sociale, în special în ceea ce privește alocațiile familiale, întrucât este evident că regimul italian al alocațiilor familiale urmărește, precum toate sistemele comparabile, să asigure lucrătorului o remunerație corespunzătoare nevoilor familiale ale acestuia;

30 într-un asemenea sistem, contribuțiile angajatorilor sunt calculate în funcție de costurile salariale ale fiecărei întreprinderi, astfel că faptul că o parte relativ redusă a forței de muncă utilizate de către o întreprindere poate, în calitate de cap de familie, să pretindă plata efectivă a acestor alocații nu ar putea constitui nici un avantaj și nici un dezavantaj specific pentru întreprinderea în cauză în raport cu alte întreprinderi în care un procent mai mare de angajați primește aceste alocații, cuantumul acestora fiind egalizat cu precizie pentru toate întreprinderile;

31 observațiile anterioare cu privire la contribuțiile care decurg din sistemul de alocații familiare pentru bugetul unei întreprinderi sunt valabile în egală măsură pentru relațiile între diferite ramuri ale industriei;

32 prin urmare, cifrele invocate de către guvernul reclamant, conform cărora, pe parcursul anului 1971, 65,7 miliarde de lire ar fi fost plătite drept contribuții de către sectorul textil, în timp ce prestațiile de securitate socială care intră în sfera alocațiilor familiale în acest sector s-ar fi ridicat la doar 42,4 miliarde, nu ar putea demonstra faptul că sectorul textil ar fi dezavantajat în ceea ce privește costurile sale de producție în raport cu celelalte sectoare din industrie;

33 întrucât trebuie să se concluzioneze că degrevarea parțială de contribuțiile sociale cu titlu de alocații familiale care le revin angajatorilor din sectorul textil este o măsură care urmărește scutirea parțială a întreprinderilor dintr-un anumit sector industrial de obligațiile pecuniare care decurg din aplicarea normală a sistemului general de securitate socială, fără ca această scutire să fie justificată de natura sau de structura acestui sistem;

34 nu ar putea fi reținut argumentul conform căruia degrevarea în cauză nu ar fi un „ajutor de stat”, deoarece pierderea de venituri care rezultă din aceasta ar fi compensată cu ajutorul resurselor care provin din contribuțiile plătite cu titlu de ajutor de șomaj;

35 fondurile în cauză au fost alimentate prin contribuții obligatorii impuse de legislația statului și, astfel cum s-a demonstrat în speță, au fost gestionate și repartizate în conformitate cu această legislație, este necesar să fie considerate drept resurse de stat în sensul articolului 92, chiar dacă erau administrate de instituții diferite de autoritatea publică;

36 întrucât, în ceea ce privește argumentul conform căruia contribuțiile sociale care le revin angajatorilor din sectorul textil ar fi mai ridicate în Italia decât în celelalte state membre, în aplicarea articolului 92 alineatul (1) trebuie neapărat să se țină seama de situația concurențială existentă pe piața comună înainte ca măsura în litigiu să fie adoptată;

37 această situație rezultă din numeroase elemente cu diverse influențe asupra costurilor de producție în diferite state membre;

38 de altfel, la articolele 99-102, tratatul prevede modalități de eliminare a distorsiunilor generice care provin din divergențele între sistemele fiscale și de securitate socială ale diferitelor state membre, ținând seama de dificultățile structurale ale anumitor sectoare industriale;

39 dimpotrivă, modificarea unilaterală a unui anumit aspect al costurilor de producție într-un sector economic al unui stat membru poate perturba echilibrul existent;

40 prin urmare, este inutilă compararea procentelor relative ale unei anumite categorii de costuri în costurile totale de producție, elementul decisiv fiind degrevarea însăși și nu categoria de costuri la care se raportează acesta;

41 întrucât, mai mult, contribuțiile sociale care le revin angajatorilor fac parte din categoria mai generală a costurilor salariale;

42 rezultă din dosar că în sectorul textil italian costurile salariale sunt relativ reduse în raport cu cele din sectorul textil din celelalte state membre;

43 este evident că degrevarea de contribuții sociale prevăzute la articolul 20 din legea nr. 1101 are ca efect reducerea costurilor salariale în sectorul textil italian;

44 întrucât industria textilă italiană este în concurență cu întreprinderile textile din celelalte state membre, astfel cum rezultă din exporturile semnificative și în creșterea de produse textile italienești către celelalte state membre de pe piața comună;

45 modificarea costurilor de producție ale industriei textile italiene prin degrevarea de contribuțiile sociale în cauză afectează în mod necesar schimburile între statele membre;

46 prin urmare, motivele subsidiare trebuie, de asemenea, respinse;

Cu privire la cheltuielile de judecată

47 întrucât în temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată;

întrucât reclamanta a căzut în pretenții;

pentru aceste motive,

CURTEA,

respingând orice alte concluzii, mai ample sau contrare, hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunea;**
- 2) **Obligă reclamanta la plata cheltuielilor de judecată.**

Lecourt	Donner	Sørensen	Monaco	Mertens de Wilmars
Pescatore	Kutscher		Ó Dálaigh	Mackenzie Stuart

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 2 iulie 1974.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
R. Lecourt